

Obsah

Editorial

DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A DŮCHODOVÉ ZABEZPEČENÍ

I.	Důchodové pojištění	4
	Úvod	4
	Věcný rozsah	4
1.	<i>Společné instituty</i>	5
1.1.	Osobní rozsah	5
1.1.1.	Dobrovolné pojištění	7
	Kvalifikované důvody	7
	Dobrovolné pojištění bez zvláštního důvodu	7
1.2.	Podmínky účasti na pojištění	7
	Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)	7
1.3.	Doby pojištění a náhradní doba pojištění	8
1.3.1.	Doby pojištění	8
1.3.2.	Náhradní doby pojištění	9
1.4.	Zjištění výpočtového základu	9
1.4.1.	Všeobecný vyměřovací základ	10
1.4.2.	Koeficient nárůstu všeobecného vyměřovacího základu	10
1.4.3.	Přepočítací koeficient	11
1.4.3.1.	Tabulka VVZ a knvzv s promítnutím PK	12
1.4.4.	Vyměřovací základ	13
1.4.5.	Roční vyměřovací základ	13
1.4.6.	Rozhodné období	13
1.4.7.	Osobní vyměřovací základ	14
1.4.8.	Vyloučené doby	14
1.4.8.1.	Vyloučené doby před 1. 1. 1996	14
1.4.8.2.	Vyloučené doby po 31. 12. 1995	14
1.4.9.	Výpočtový základ	16
1.4.10.	„STOP“ výpočtový základ	16
1.5.	Další pojmy	17
1.5.1.	Dítě	17
1.5.2.	Osoby blízké	17
1.5.3.	Pracovní úraz a nemoc z povolání	17
1.5.4.	Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav	18
1.5.5.	Výdělečná činnost	18
1.6.	Důchody	18
1.6.1.	Starobní důchod	18
1.6.1.1.	Obecná úprava	18
1.6.1.1.1.	Důchodový věk	18
1.6.1.1.2.	Výše starobního důchodu	20
1.6.1.1.3.	Zvýšení po vzniku nároku	20
1.6.1.2.	„Dřívější“ odchod do starobního důchodu	21
1.6.1.2.1.	Alternativa A	21

1.6.1.2.1.1.	Výše dávky	21
1.6.1.2.2.	Alternativa B	22
1.6.1.2.2.1.	Výše dávky	22
1.6.1.3.	Souběh starobního(ch) důchodu(ů) s příjmem z výdělečné činnosti	22
1.6.2.	Plný invalidní důchod	23
1.6.2.1.	Podmínky nároku na plný invalidní důchod	23
1.6.2.1.1.	Kdy je pojištěnec invalidní	23
1.6.2.1.1.1.	Posuzování zdravotního stavu	24
1.6.2.1.2.	Upřesnění některých pojmů	25
1.6.2.2.	Potřebná doba	25
1.6.2.3.	Výše plného invalidního důchodu	26
1.6.2.4.	Plný invalidní důchod a jeho výše v mimořádných případech	26
1.6.3.	Částečný invalidní důchod	27
1.6.3.1.	Podmínky nároku na částečný invalidní důchod	27
1.6.3.2.	Výše částečného invalidního důchodu	28
1.6.3.3.	Souběh částečného invalidního důchodu s příjmem z výdělečné činnosti	28
1.6.3.3.1.	Srovnatelný vyměřovací základ	29
1.6.4.	Vdovský a vdovecký důchod	30
1.6.4.1.	Podmínky nároku na vdovský a vdovecký důchod	30
1.6.4.1.1.	Zánik nároku	31
1.6.4.2.	Výše vdovského a vdoveckého důchodu	31
1.6.5.	Sirotčí důchod	31
1.6.5.1.	Podmínky nároku na sirotčí důchod	31
1.6.5.2.	Výše sirotčího důchodu	32
1.6.6.	Shrnutí	32
1.7.	Společná ustanovení o důchodech	32
1.7.1.	Nárok na důchod a jeho výplatu	32
1.7.2.	Souběh nároků na důchody a jejich výplatu	33
1.7.2.1.	Souběh nároků na přímé důchody	33
1.7.2.2.	Souběh přímých a nepřímých důchodů	33
1.7.2.3.	Souběh se starobním důchodem, zvýšeným za „práci po vzniku nároku“	34
1.7.2.4.	Souběhy s kráceným invalidním důchodem	34
1.7.2.5.	Souběhy dílčených důchodů	35
1.7.3.	Přechod nároku na důchody	35
1.7.4.	Vyplácení důchodů	35
1.7.5.	Zvyšování důchodů	36
1.8.	Přechodná ustanovení ZDP	36
	Základní a procentní výměra	37
1.8.1.	Další obecná (základní) pravidla	37
1.8.2.	Srovnávací výpočet	38
1.8.3.	Jednotlivé druhy dávek	38
1.8.3.1.	Starobní důchod	38
1.8.3.1.1.	Zachování dalších nároků	39
	Důchody z I. prac. kategorie (funkcí) a II. kat. funkcí	39
	Mimořádný hornický důchod (II.1.6)	40
1.8.3.2.	Plný invalidní a částečný invalidní důchod	40
1.8.3.2.1.	Invalidé z mládí	41
1.8.3.3.	Důchod vdovský a vdovecký	41
1.8.3.4.	Sirotčí důchod	42

1.8.4.	Transformace zanikajících dávek	42
1.8.4.1.	Nezbytná upřesnění	42
	Důchod za výsluhu let	42
	Sociální důchod	42
1.8.5.	Úprava důchodů, které jsou jediným zdrojem příjmu (JZP)	43
1.8.5.1.	Zvýšení z důvodu JZP jednotlivce	43
1.8.5.2.	Zvýšení z důvodu JZP dvojice	43
1.8.6.	Souběh nároků na důchody	44
1.8.7.	Nároky účastníků odboje	45
1.8.8.	Další dávky poskytované důchodcům	45
1.8.9.	Příplatek k důchodu z titulu rehabilitace	46
1.9.	Výše důchodu vypláceného do ciziny	46
1.10.	Účast na pojištění některých osob a hodnocení některých dob	46
1.10.1.	Interní vědeckí aspiranti	46
1.10.2.	OSVČ	46
1.10.3.	Hodnocení doby péče o dítě	47
1.11.	Některá zmocňovací ustanovení ZDP	47
1.12.	Řízení	47
1.12.1.	Zahájení řízení	47
1.12.1.1.	Podávání žádosti o dávky důchodového pojištění	48
1.12.1.2.	Prokazování některých dob	48
1.12.2.	Rozhodnutí	48
1.13.	Úkoly organizací	49
1.13.1.	Vedení a předkládání záznamů	49
1.13.1.1.	Evidenční listy důchodového pojištění	50
1.13.2.	Ohlašovací povinnost	50
1.13.3.	Předstihové řízení	50
II.	Důchodové zabezpečení	51
1.	Důchody	51
1.2.	Společné instituty	51
1.2.1.	Zaměstnání	51
1.2.2.	Náhradní doby	52
1.2.3.	PMV	53
1.2.3.1.	Hrubé výdělký	53
	Příjmy, započitatelné po 31. 12. 1992	53
1.2.3.2.	Rozhodná období	53
1.2.3.3.	Nejlepší roky	54
1.2.3.4.	Redukovaný PMV	55
1.2.3.5.	Stop PMV	55
1.3.	Starobní důchod podle ZSZ	55
1.3.1.	Podmínky nároku	55
1.3.2.	Výše důchodu	56
1.3.2.1.	Základní výměra	56
1.3.2.1.1.	Zvýšení nad základní výměru	57
1.3.2.2.	Zvýšení důchodu za práci po vzniku nároku na důchod	57

1.3.2.3.	Nejvyšší výměra	58
1.3.2.3.1.	Nejvyšší výměra v pevných částkách	58
1.3.2.3.2.	Nejvyšší výměra v procentech	58
1.3.2.4.	Nejnižší výměra	59
1.4.	Poměrný starobní důchod	59
1.5.	Předčasný starobní důchod	59
1.6.	Mimořádný hornický důchod	60
1.6.1.	Podmínky nároku	60
1.6.1.1.	Nejvyšší přípustná expozice	60
1.6.2.	Odlíšnosti výpočtu	61
1.7.	Invalidní důchod	61
1.7.1.	Podmínky nároku	61
1.7.1.1.	Kdy je občan invalidní	61
1.7.2.	Potřebná doba	61
1.7.2.1.	Dopočtená doba	62
1.8.	Částečný invalidní důchod	62
1.8.1.	Podmínky nároku	62
1.8.2.	Výše důchodu	62
1.9.	Vdovský důchod	62
1.9.1.	Podmínky nároku	62
1.9.1.1.	Nárok (na výplatu)	62
1.9.1.2.	Opětovný vznik nároku	63
1.9.1.3.	Zánik nároku	63
1.9.2.	Výše důchodu	63
1.9.2.1.	Minimální výše	63
1.10.	Vdovecký důchod	63
1.11.	Sirotčí důchod	64
1.12.	Dávky vyplácené spolu s důchody	64
1.12.1.	Zvýšení důchodu pro bezmocnost	64
1.12.1.1.	Podmínky nároku – výše	64
1.12.1.2.	Výše výplaty v souběhu	64
1.12.2.	Výchovné k důchodům a příspěvek k výchovnému	64
1.13.	Souběhy důchodů	65
1.13.1.	Souběh více důchodů	65
1.13.2.	Souběh důchodu vdovského s jiným důchodem	65
1.13.3.	Nejvyšší výměry v souběhu	65
1.14.	Zvyšování důchodů	65
1.15.	Zvláštní příspěvek horníkům	67
1.15.1.	Kdo má nárok na dávku	67
1.15.1.1.	Následky útlumového programu	67
1.15.2.	Výše dávky	68
1.15.3.	Souběh nároků	68
2.	Nemocenské pojištění	69
2.1.	Rozsah	69
2.1.1.	Vynětí z pojištění	69
2.1.1.1.	Příležitostné zaměstnání	69
2.1.2.	OSVČ	70

2.1.3.	(Další) odchylné úpravy	70
2.2.	Vznik pojištění	70
2.3.	Zánik pojištění	70
2.4.	Dávky nemocenského pojištění	70
2.4.1.	Nemocenské	71
2.4.1.1.	Podmínky nároku	71
2.4.1.2.	Poskytování nemocenského	71
2.4.1.3.	Upřesnění některých pojmů	72
2.4.1.3.1.	Sociální událost	72
2.4.1.3.2.	Ochranná lhůta	72
2.4.1.3.3.	Čekací doba	72
2.4.1.3.4.	Rodinní příslušníci	72
2.4.1.3.5.	Dočasná pracovní neschopnost	73
2.4.1.3.5.1.	Posuzování dočasné pracovní neschopnosti	73
	Ošetřující lékař	73
	Uznávání pracovní neschopnosti	73
	Dosavadní zaměstnání	74
	Doklad o pracovní neschopnosti	74
2.4.1.4.	Výše dávky	74
2.4.1.4.1.	Denní vyměřovací základ	74
2.4.1.5.	Rozhodné období	75
2.4.1.5.1.	Nestandardní rozhodná období	76
2.4.1.6.	Souběh s důchodem	77
2.4.1.7.	Uplatnění nároku na nemocenské	77
2.4.2.	Podpora při ošetřování člena rodiny	77
2.4.2.1.	Komu dávka náleží	77
2.4.2.1.1.	Další podmínky nároku	77
2.4.2.2.	Doba poskytování	78
2.4.2.3.	Výše dávky	78
2.4.2.4.	Uplatnění nároku	78
2.4.3.	Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství	78
2.4.3.1.	Komu dávka náleží	78
2.4.3.2.	Za jaké období se poskytuje	78
2.4.3.3.	Výše dávky	79
2.4.3.3.1.	Vyměřovací základ	79
2.4.3.3.2.	Průměr započitatelných příjmů	79
2.4.3.4.	Uplatňování nároku	80
2.4.4.	Peněžité pomoc v mateřství	80
2.4.4.1.	Komu dávka náleží	80
2.4.4.2.	Doba poskytování dávky	80
2.4.4.3.	Výše dávky	81
2.4.4.4.	Peněžité pomoc ve zvláštních případech	81
2.4.4.4.1.	Převzetí do péče	81
2.4.4.5.	Poskytování peněžité pomoci zaměstnancům	81
2.4.4.6.	Uplatnění nároku	82
2.5.	Řízení	82
2.5.1.	Řízení v organizaci	82
2.5.2.	Řízení na OSSZ	82
2.5.3.	Zahájení řízení	82
2.5.3.1.	Podávání žádosti o dávku	83
2.5.4.	Rozhodnutí	83

3.	Státní sociální podpora	84
	Co se rozumí státní sociální podporou	84
3.1.	Oprávněné subjekty	84
3.2.	Rozhodný příjem	84
3.2.1.	OSVČ	86
3.2.2.	Výdělečná činnost	86
3.3.	Rodina a společně posuzované osoby	87
3.4.	Částky rozhodné pro nárok na dávky	87
3.5.	Dávky státní sociální podpory	87
3.5.1.	Sociální příspěvek	88
3.5.1.1.	Kdo má nárok na sociální příspěvek	89
3.5.1.2.	Výše dávky	89
3.5.1.2.1.	Koeficienty	89
3.5.1.3.	Výplata dávky	90
3.5.1.4.	Nepříznivý zdravotní stav	92
3.5.2.	Přídavek na dítě	92
3.5.2.1.	Rozhodný příjem – výše dávky	92
3.5.3.	Příspěvek na bydlení	93
3.5.3.1.	Podmínky nároku na příspěvek na bydlení	93
3.5.3.2.	Výše příspěvku na bydlení	94
3.5.3.3.	Výplata příspěvku	94
3.5.4.	Příspěvek na dopravu	94
3.5.4.1.	Podmínky nároku	94
3.5.4.2.	Výše příspěvku na dopravu	94
3.5.5.	Rodičovský příspěvek	95
3.5.5.1.	Podmínky nároku	95
	Oprávněné osoby	96
	Osobní celodenní péče	97
3.5.5.2.	Výše rodičovského příspěvku	97
3.5.6.	Zaopatřovací příspěvek	97
3.5.6.1.	Podmínky nároku	97
3.5.6.2.	Výše dávky	98
3.5.7.	Porodné	98
3.5.7.1.	Podmínky nároku	98
3.5.7.2.	Výše dávky	98
3.5.8.	Pohřebné	98
3.5.9.	Dávky pěstounské péče	98
3.5.9.1.	Příspěvek na úhradu potřeb dítěte	98
3.5.9.2.	Odměna pěstouna	99
3.5.9.3.	Příspěvek při převzetí dítěte	99
3.5.9.4.	Příspěvek na zakoupení motorového vozidla	99
	Opatrovnictví	100
3.6.	Vymezení některých pojmů	100
3.6.1.	Nezaopatřené dítě	100
3.6.1.1.	Soustavná příprava dítěte na budoucí povolání	100
3.6.1.2.	Soustavná příprava dítěte na budoucí povolání na střední škole	101
3.6.1.3.	Soustavná příprava na budoucí povolání na vysoké škole	101
3.6.1.4.	Povinná školní docházka	101
3.7.	Nárok na dávku a její výplatu	101

3.8.	Výplata dávek	102
3.9.	Řízení	102
3.9.1.	Zahájení řízení	102
3.9.2.	Vydávání rozhodnutí	103
3.9.3.	Odvolání	104
3.10.	Závěrečný přehled základních informací	104
3(b).11.	Další státní dávky	105
3.11.1.	Náhrada příjmu při službě v ozbrojených silách	105
3.11.1.1.	Komu dávka náleží	105
3.11.1.2.	Výše dávky	105
3.11.1.3.	Vyživované osoby	106
3.11.1.4.	Výplata	106
3.11.2.	Některé další dávky	106
3.11.2.1.	Půjčky se státním příspěvkem	106
3.11.2.2.	Příspěvek na penzijní připojištění	106
3.11.2.2.1.	Výše příspěvku	107

4. Dávky (služby) sociální péče a dávky sociálně potřebným 108

I.	Sociální péče	108
4.1.	Rozsah sociální péče	108
4.1.1.	Co všechno sociální péče zahrnuje	108
4.2.	Dávky a služby	108
4.3.	Kdo sociální služby poskytuje	109
4.4.	Řízení	109
4.5.	Peněžité a věcné dávky	109
4.5.1.	Peněžité a věcné dávky rodičům nezaopatřených dětí, těhotným ženám a nezaopatřeným dětem	109
4.5.1.1.	Úhrada jednorázových mimořádných výdajů	109
4.5.2.	Další účelové peněžité a věcné dávky	109
4.5.2.1.	Peněžitý příspěvek na pořízení základního vybavení dítěte	109
4.5.2.1.1.	Příspěvek dítěti	110
4.5.2.2.	Peněžitý příspěvek na úhradu za užívání bytu nezaopatřeného osiřelého dítěte	110
4.5.2.3.	Příspěvek na rekreaci dětí důchodce	110
4.5.3.	Péče o těžce zdravotně postižené občany a staré občany	110
4.5.3.1.	Zdravotní postižení odůvodňující poskytování mimořádných výhod	111
4.5.3.2.	Mimořádné výhody pro těžce zdravotně postižené občany	112
4.5.4.	Jednorázové peněžité a věcné dávky	113
4.5.4.1.	Jednorázové příspěvky na opatření zvláštních pomůcek	113
4.5.4.1.1.	Rehabilitační a kompenzační pomůcky pro těžce zdravotně postižené občany	114
4.5.4.2.	Příspěvek na úpravu bytu	115
4.5.4.2.1.	Výše příspěvku	115

4.5.4.2.2.	Zdravotní postižení odůvodňující poskytnutí příspěvků na úpravu bytu nebo bytu v rodinném domku, úhradu za užívání bezbariérového bytu nebo garáže, koupi, celkovou opravu a úpravu motorového vozidla	115
4.5.4.3.	Příspěvky na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla	116
	Výše příspěvku	116
4.5.4.4.	Příspěvek na provoz motorového vozidla a příspěvek na úhradu pojistného	116
	Výše příspěvku	117
4.5.4.4.1.	Úhrada pojistného	117
4.5.4.5.	Příspěvek na individuální dopravu	117
4.5.4.6.	Příspěvek na rekreaci a lázeňskou péči	117
4.5.4.7.	Příspěvek na topnou naftu a zakoupení topných těles a dalších spotřebičů	118
4.5.4.8.	Příspěvek na zřízení a změnu připojení telefonní účastnické stanice	118
4.5.4.9.	Další jednorázové dávky	118
4.5.5.	Opakující se peněžité dávky	118
4.5.5.1.	Příspěvek na zvýšené životní náklady	118
4.5.5.2.	Příspěvek na provoz telefonní účastnické stanice	119
4.5.5.3.	Příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu a garáže	119
4.5.5.4.	Příspěvek nevidomým občanům	119
4.5.5.5.	Příspěvek na společné stravování	119
4.5.6.	Péče o občany společensky nepřízpůsobené	119
4.5.6.1.	Okruh osob	119
4.5.6.2.	Peněžité a věcné dávky	120
4.5.7.	Příspěvek po dobu přípravy na pracovní uplatnění	120
II.	Sociální potřebnost	120
4.1.	Kdy se občan považuje za sociálně potřebného	120
4.1.1.	Kdy se občan nepovažuje za sociálně potřebného	121
4.2.	Příjem	121
4.2.1.	Zvýšené náklady	122
4.3.	Poskytování dávek sociální péče	122
4.3.1.	Příspěvek na výživu dítěte	122
4.3.2.	Příspěvek při péči o blízkou a jinou osobu	123
4.3.3.	Dávky sociální péče v mimořádných případech	123
5.	Životní minimum	124
5.1.	Definice – základní východiska	124
5.2.	Částky životního minima	124
5.2.1.	Zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb	124
5.2.2.	Zajištění nezbytných nákladů na domácnost	125
5.3.	Společně posuzované osoby	125
5.4.	Příjem	126

5.4.1.	Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky	126
5.4.2.	Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti	126
5.4.3.	Příjmy z kapitálového majetku	126
5.4.4.	Příjmy z pronájmu	127
5.4.5.	Další příjmy podle zákona o daních z příjmu	127
5.4.6.	Příjmy osvobozené podle zákona o daních z příjmů	127
5.4.7.	Ostatní příjmy	129
5.4.8.	OSVČ	129
5.4.9.	Další upřesnění	129
5.5.	Zvyšování částek ŽM	129